

„Korlátozott terjesztésű!”

Érvényességi idő:

az írásbeli vizsga befejezésének
időpontjáig

A minősítő neve: Dr. Páva Hanna

A minősítő beosztása: igazgató

JAVÍTÁSI – ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Központi írásbeli vizsgatevékenység

55 725 11 Klinikai fogászati higiénikus

2022. december 7.

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20%

OKFŐ

T Á J É K O Z T A T Ó

az értékelő tanár részére

- A vizsgázó csak a kiosztott feladatlapon, illetve a vizsgaszervező által biztosított, a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott pótlapon dolgozhat.
- Tévedés esetén csak az egyértelmű javítás - a helytelen válasz áthúzása, a vizsgázó aláírásával és a dátummal ellátva - fogadható el.
- Az írásbeli vizsgatevékenység értékelése a központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.
- Kérjük, hogy minden feladat esetén a maximálisan adható pontszám melletti négyzetbe írja be az elért pontszámot a javítást végző tanár!
- A csillaggal (*) jelölt kérdéseknél a javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de tartalmában azonos/szakmailag megfelelő egyéb helyes megoldás is elfogadható a ponthatáron belül.
- A feladatlap szerkesztésénél Dr. Fábián Pál – Dr. Magasi Péter Orvosi Helyesírási Szótár (Akadémia Kiadó, Országos Orvostudományi Információs Intézet és Könyvtár Budapest, 1992.) útmutatásait vettük figyelembe.
- Maximálisan adható pontszám: 100 pont
- Ponthatárok:

80 - 100 (%)	- jeles
60 - 79 (%)	- jó
50 - 59 (%)	- közepes
40 - 49 (%)	- elégséges
39 - 0 (%)	- elégtelen

Maximálisan adható
pontszám:

1. 5 pont
Párosítsa a latin és magyar szakkifejezéseket! Írja a sorszámok mellé a helyes válasz betűjelét!

1. lingualis occlusio	A. rágósíkon túlérő fog
2. labialis occlusio	B. soron belül álló fog
3. infraocclusio	C. soron kívül álló fog
4. tortoocclusio	D. rágósíkot el nem érő fog
5. supraocclusio	E. hossz tengelye körül elfordult fog

1.—...**B**...., 2.—...**C**...., 3.—...**D**...., 4.—...**E**...., 5.—...**A**....

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

2.* 4 pont
Ismertesse a WHO szerint az egészségnevelés fogalmát!

Olyan tanulási és tanítási tevékenység, amely az egészség megtartása érdekében pozitív magatartásformák és szokások kialakításának elősegítésére irányul. Lényegében magatartásformálás, mely magába foglalja az egészségügyi felvilágosítást, mint tudatformálást.

3. 4 pont
Húzza alá az alábbiak közül a várandós kismamák fogászati gondozására vonatkozó tevékenységeket!

- manuális gyakorlat
- a száj higiénés állapotának vizsgálata
- megelőző tanácsadás a kismamára és a babára vonatkozóan
- gyökércaries megelőzése, megállítása antimikrobiális lakkal
- fogorvosi vizsgálat, kockázat meghatározása
- barázdazárás
- kiegészítő vizsgálatok (pl. nyálteszt)
- parodontális szondázás, tasakmélység meghatározása
- szükséges megelőző (professzionális fogtisztítás) és terápiás kezelések

(Csak a 4 helyes válasz együttes aláhúzása esetén adható pont! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

4.*

4 pont

Határozza meg a praecancerosus állapot és a praecancerosus laesio fogalmát!

Praecancerosus állapot: *a szájnyálkahártya általánosan megváltozott állapota, melyhez a carcinoma szignifikánsan megnövekedett kockázata társul (pl: vashiányos anaemia, lichen oris).*

Praecancerosus laesio: *az a megváltozott morfológiájú szövetterület, melyben carcinoma gyakrabban fordulhat elő, mint a hasonló lokalizációjú, normálisnak látszó nyálkahártyán (pl. leukoplakia, erythroplakia).*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

5.*

7 pont

Írja le időskorú páciense étrendjének összeállításához szóló tanácsait, javaslatait! Írjon hetet!

- *Tápanyagban gazdagabb, tápláló ételeket kell fogyasztani.*
- *Figyelembe kell venni az anyagcsere folyamatok megváltozását, a fizikai állapot romlását, a csökkent aktivitást, a nehezebb alkalmazkodási képességet az új ételekhez, ízekhez.*
- *Szem előtt kell tartani az egészségi állapotban bekövetkezett változásokat, az ehhez kapcsolódóan előírt diétát.*
- *Az időskorúak fogazati állapota meghatározó táplálkozási szempontból, az ételek összetétele és állaga szempontjából.*
- *Napi 5x-i étkezés javasolt.*
- *Nagyon fontos a megfelelő (2-2,5 l) folyadékbevitel.*
- *Fogyasszon mindennap sovány húst vagy halat, húsból készült ételeket, húskészítményeket, tejet és tejtermékeket valamint tojást.*
- *Minden nap kerüljön az asztalra friss zöldség és gyümölcs, teljes kiőrlésű péksütemény.*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

6.

5 pont

Csoportosítsa a barázdázárás anyagainak jellemzőit! Írja a betűjeleket a megfelelő helyre!

- A. kopásálló
- B. növeli a zománcfelszínek fluoridtartalmát
- C. jó és tartós retenciót biztosít
- D. kevésbé oldékony
- E. nedvességtűrő

üveginomer-cement jellemzői: *...B., E....*

kompozíciós anyagok jellemzői: *...A., C., D....*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

7.

4 pont

Húzza alá a szájüregi műtéten átesett pácienseknek szóló, étkezésre vonatkozó ajánlások közül a helyes megállapításokat!

- Ne étkezzen, ne fogyasszon folyadékot, amíg az érzéstelenítőszer hatása el nem múlik.
- A beavatkozást követően 2-3 napig szilárd ételeket ne fogyasszon.
- Az érzéstelenítőszer hatásának elmúltáig a műtéti oldalon nem, de az ellenkező oldalon rághat.
- A beavatkozást követően 2-3 napig tejterméket ne fogyasszon.
- A beavatkozást követően szilárd ételek helyett tejtermékeket, tejes turmixokat fogyasszon.
- A beavatkozást követően 2-3 napig magvas ételeket, gyümölcsöket ne fogyasszon.
- A beavatkozást követő 7.-10. naptól visszatérhet a rendes étkezéshez.
- A beavatkozást követő 4.-5. naptól visszatérhet a rendes étkezéshez.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

8.

6 pont

Rendezze időrendi sorrendbe a direkt ideiglenes korona/hídkészítés munkafázisait! Írja le a sorszámokat helyes sorrendben a pontozott vonalra!

1. kidolgozás
2. csomkpreparálás
3. lenyomatvétel
4. önkötő akrilát lenyomatba töltése
5. rögzítés
6. csomkok izolálása

Helyes sorrend: ...3., 2., 6., 4., 1., 5....

(Csak a helyes sorrend esetén adható pont!)

9.

4 pont

Húzza alá a sikeres egészségnevelés pedagógiai és pszichológiai módszertani alapelveit!

- Vegyük figyelembe az életkori sajátosságokat és a tudásszintet.
- Beszéljünk határozottan, egyszerűen és érthetően.
- Használjunk bátran idegen szavakat és elvont kifejezéseket.
- Tervezzük meg a foglalkozás felépítését, menetét, de hagyjunk teret a spontaneitásnak is.
- Nyugodtan monologizáljunk.
- Az ismereteket kis, „megemészthető adagokban” közvetítsük.
- A jutalmazást módszerét csak a gyermekeknél használjuk.
- Alakítsunk ki két irányú kommunikációt.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

10.*

2 pont

Ismertesse a morbilli jellegzetes szájüregi tünetét!

A buccán (esetenként a nyálkahártya bármely területén) szabálytalan alakú 1-3 mm átmérőjű, lapos maculákon kékesfehér foltok (Koplik-foltok) alakulnak ki az erythemás nyálkahártyán.

11.**6 pont**

Rendezze a fej- nyak régióban előforduló kórképeket/állapotokat a megadott szempontok alapján! Írja a sorszámokat a megfelelő helyre!

1. neuritis (herpes simplex és zoster)
2. szájnyálkahártya fekélyek
3. neuropátia
4. szájégés hormonális hatásra
5. nyaki gerinc trauma
6. dentális eredetű gyulladás

szomatikus eredetű fájdalmat okozók: ...2., 5., 6....

neurogén eredetű fájdalmat okozók: ...1., 3., 4....

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

12.***3 pont**

Ismertesse a fluorid tabletták túladagolásának lehetséges következményeit!

- *a fogakon ún. foltos zománc jön létre (sárgásfehér, súlyosabb esetben barnás, porózus zománc)*
- *a csontokban, és a belső szervekben is lerakódhat (vese, izomzat, idegrendszer működési zavar jöhet létre)*
- *súlyos toxikus tüneteket okozhat a testsúlykilogrammonként 5 mg-nál több F bevitele*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

13.***3 pont**

Soroljon fel az ifjúkorú pácienseknél végezhető preventív kezelések közül hármat!

- *professzionális fluoridkezelések a carieskockázat felmérése alapján*
- *barázdazárás orvosi javallat szerint*
- *professzionális mechanikai fogtisztítás*
- *fogkő eltávolítása*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

14.**6 pont**

Válassza ki a temporomandibularis ízületi elváltozásra jellemző tüneteket! Írja a sorszámokat a pontozott vonalra!

1. szájnyitáskor kattogó hang a fülben
2. rendellenes mozgathatóság
3. rágáskor fokozódó fájdalom
4. nehezen lokalizálható állkapocstáji fájdalom
5. működési zavar deformitás (malocclusio)
6. fülfájdalom
7. fej- és/vagy nyakfájdalom
8. fájdalom, duzzanat, lágyrész sérülések
9. csontrecsegés (crepitatio)
10. a szájnyitás korlátozottsága

jellemző tünetek: ...1., 3., 4., 6., 7., 10....

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

15.**4 pont**

Párosítsa az alábbi fogalmakat a hozzájuk illő meghatározással! Írja a betűjelek mellé a helyes válasz sorszámát!

A. biofilm	C. debris
B. akvirált pellicula	D. materia alba

1. szájban visszamaradt táplálék
2. jól látható, szürkés-fehér-sárga, puha, kevésbé tapadó depozitum a gingivánál
3. nyálprotein a nyálból kiváló, struktúra nélküli, baktériumot nem tartalmazó, filmszerű anyag (a benne lerakódott festékanyag - kávé, dohány - elszínezi)
4. a mikroorganizmusok egy felületen összetapadt, egybefüggő bevonatot képező sejtjeiből áll

A.—...4...., B.—...3...., C.—...1...., D.—...2....

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

16.***8 pont**

Sorolja fel a szájüregi daganatok megelőzésének primer prevenciós lehetőségeit! Írjon nyolcat!

- *rendszeres szűrővizsgálaton, fogorvosi vizsgálaton való részvétel*
- *egészséges életmód*
- *rágásra szoktatás*
- *egészséges táplálkozás*
- *rendszeres önvizsgálat*
- *környezetvédelem: légszennyezettség csökkentése, károsanyag-kibocsátás visszafogása*
- *szociális intézkedések: a rásszorulók számára fogápolási eszközök biztosítása*
- *oktatás, széleskörű tájékoztatás*
- *egyéni higiéné, a fogazat gondos ápolása*
- *ismert rizikótényezők, káros szenvedélyek kerülése (dohányzás, alkoholfogyasztás)*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

17.**6 pont**

Húzza alá a depozitumok kialakulását elősegítő tényezőket!

- traumás occlusio
- nem öntisztuló felületek
- nem megfelelően illeszkedő protézis
- nem tisztántartott felszínek
- gingivitis
- szabálytalan, torlódott fogak
- fogmobilitás
- túlérő tömések, rosszul záródó koronaszélek
- decubitus
- orthodontiai készülékek, sínek
- reflux, gyakori hányás
- nyálszekréció csökkenése
- galván hatás
- candidiasis

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

18.

3 pont

Írja le a cukorpótló anyagok használatának előnyeit a cariesprevencióra vonatkozóan!

- *a száj mikroorganizmusai által nem, vagy alig fermentálódnak*
- *a száj baktériumai által nem bonthatók*
- *savat nem, vagy alig képeznek*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

19.*

5 pont

Ismertesse a plakkfestésre használható anyagokkal szemben támasztott követelményeket! Írjon ötöt!

- *ne legyen toxikus mellékhatása*
- *tegye jól láthatóvá a plakkot*
- *ne allergizáljon*
- *lehetőleg csak a lepedéket fesse meg*
- *ne legyen kellemetlen ízű*
- *könnyű legyen alkalmazni*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

20.

3 pont

Párosítsa a fogmosási technikák megnevezéseit a kivitelezésükkel! Írja a betűjelek mellé a helyes válasz sorszámát!

1. módosított Bass-technika
2. módosított Stillmann-technika
3. Charters-féle technika

- A. A sörték az ínszél felé néznek 45 fokos szögben apicalisan. A fogkefét félkörívben, 2 mm-re a marginális gingivától indítva, a korona irányába mozgatva kell tisztítani a fogakat úgy, hogy a sörték behatoljanak a fogközökbe.
- B. A vestibulum felől a korona irányába mozgatva, enyhe nyomással, vibráló mozdulatokkal, az ínyt masszírozva végezzük a tisztítást.
- C. A sörték az ínszél felé (apicalis irányba) néznek, 45 fokos szögben kis köröket leírva, a fogközökbe és a sulcusba is behatolva (0,2-2-mm).

A.—...*2*....,B.—...*3*....,C.—...*1*....

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

21.***8 pont****Soroljon fel nyolc olyan tünetet/betegséget, amely gócbetegségekre utalhat!**

- *sokízületi gyulladás, ismeretlen eredetű ízületi fájdalmak*
- *agyvérzés*
- *érelmeszesedés*
- *kötőhártya-gyulladás*
- *foltos hajhullás*
- *allergiás folyamatok*
- *gyermekkori asztma*
- *ekcéma*
- *szembetegségek*
- *ismeretlen eredetű bőrküütések, bőrgyógyászati betegségek*
- *koraszülés*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)